

Goed voor elkaar!

Verkiezingsprogramma CDA Sliedrecht 2022-2026

Meer groene mobiliteit
Meer bestendige volkshuisvesting
Meer aandacht voor elkaar

Inhoud

Goed voor elkaar!

1. Meer groene mobiliteit

- 1.1 Sliedrecht fietst
- 1.2 Infrastructuur om vooruit te kunnen
- 1.3 Faciliteren van minder (emissies)

2. Meer bestendige huisvesting

- 2.1 Sliedrecht voor iedereen
- 2.2 Inbreiding en uitbreiding
- 2.3 Pijn verzachten
- 2.4 Energie steken in energie

3. Meer aandacht voor elkaar

- 3.1 Sliedrecht schuldenvrij
- 3.2 Iedereen doet mee
- 3.3 Openbare ruimte doet ontmoeten

Slotwoord: Verantwoord besturen

Goed voor elkaar!

Ook in tijden van onzekerheid en schaarste is er in Sliedrecht veel om dankbaar voor te zijn. Iedereen doet ertoe, elke inwoner kan juist in de jaren die voor ons liggen een betekenisvolle bijdrage leveren aan iets dat groter is dan hem- of haarzelf. Er is namelijk veel dat groeit en bloeit in Sliedrecht, zichtbaar en onzichtbaar. Er is veel dat toekomst heeft en toekomst geeft. Het is de kunst om hierbij aan te sluiten, elkaar te stimuleren en te activeren. Wees goed voor elkaar!

De Gemeente Sliedrecht is geen hotel, waar inwoners slechts klanten zijn die niet veel met elkaar te maken hebben. Juist in Sliedrecht zijn we er voor elkaar en zetten we ons naar eer en geweten in om meer voor elkaar te krijgen. Het CDA Sliedrecht biedt met dit nieuwe, vernieuwende verkiezingsprogramma focus op dat wat waardevol is en blijft. Hierbij is ingezoomd op drie thema's, de drie hoofdzaken die de komende jaren maximaal gemeentelijke inzet en energie verdienen:

Meer groene mobiliteit Meer bestendige volkshuisvesting Meer aandacht voor elkaar

De ambitie om meer mobiliteit mogelijk te maken en deze mobiliteit ook zo veel als mogelijk te vergroenen verdient meer gemeentelijke aandacht. Voor het CDA Sliedrecht is de focus drieledig: maximalisatie van het fietsgebruik, voorspoedige besluitvorming over realisatie van nieuwe infrastructuur en de stimulering van vergroening van vervoersmiddelen.

Volkshuisvesting is de afgelopen jaren verworden tot een nationaal probleem. Ook in Sliedrecht zijn vraag en aanbod niet in balans. Het CDA Sliedrecht benadrukt dat problemen die een lange ontstaansgeschiedenis hebben niet binnen korte termijn kunnen worden opgelost. De zoektocht naar een nieuwe woonbalans is lang. Dit verkiezingsprogramma biedt focus in deze zoektocht, pleit tegelijk voor pijnverzachting en benadrukt de meerwaarde van verduurzaming van de bestaande en nieuwe woningen, juist nu.

Het CDA Sliedrecht vraagt al sinds haar oprichting om meer aandacht voor elkaar. Zeker in tijden van onzekerheid en schaarste moet deze boodschap harder, vaker en duidelijker herhaald worden. Ook anno 2022 wordt deze boodschap uiteraard onder de aandacht gebracht. De focus voor de komende jaren ligt hierbij op een drietal zaken: proactieve schuldhelpverlening, verbeterende stimulering van inclusiviteit en meer investeringen in een hoogwaardige openbare ruimte, waar voor anonimiteit geen plaats meer is.

Prioriteit 1   Meer groene mobiliteit

Het CDA Sliedrecht ziet graag inwoners die onderweg zijn. Mobiliteit is echter niet voor iedereen een vanzelfsprekendheid: voor een deel van de oudere, mindervalide of minderbedeelde Sliedrechtters zijn veel bestemmingen onbereikbaar. Ook kent Sliedrecht inwoners die weinig bestemmingen hebben, bijvoorbeeld vanwege een beperkt sociaal netwerk. Nieuwe investeringen in mobiliteit dragen bij aan een verbeterde bereikbaarheid van (potentiële) bestemmingen en daarmee aan een verbeterde inclusiviteit. Daarnaast is de Sliedrechtse economie gebaat bij een verbeterde bereikbaarheid van werkgelegenheid, detailhandel en horeca. Lokale verplaatsingen in en rond Sliedrecht dienen bij voorkeur groen en gezond te zijn: fietsen, wandelen en de bereikbaarheid van het openbaar vervoer verdienen meer prioriteit de komende jaren!

1.1 Sliedrecht fietst

Wat betreft het CDA Sliedrecht is in 2030 de fiets het meest gebruikte vervoersmiddel van ons dorp als het gaat om de verplaatsingen binnen de gemeente. Een retourtje naar bijvoorbeeld een station, familielid, cadeauwinkel, sportvereniging, werkplek, schoollocatie of een frisse neus in de polder moet de komende jaren steeds vaker per fiets worden afgelegd. De fiets als nieuw basisvervoersmiddel, dat zien we graag.

Comfortabele en veilige routes

De komende 4 jaar moet de fietsinfrastructuur verder verbeterd en waar nodig uitgebreid worden. Meer focus op de fiets! De gemeente Sliedrecht is op het initiatief van het CDA de afgelopen jaren al gestart met de verbetering van het gemeentelijk fietsnetwerk, door te investeren in comfortabele en veilige fietsroutes. De meest recente voorbeelden hiervan zijn de herinrichting van de Craijensteijn en de verbetering van de fietsroute tussen station Sliedrecht en het centrum. Deze aanpassingen smaken naar meer. Zo verdient bijvoorbeeld de positie van de fietser op de Deltalaan maximaal prioriteit: de komende 4 jaar vraagt ook deze route om een verkeersveilige verandering. De fietsbereikbaarheid van de polder vanuit Sliedrecht kan en moet eveneens beter, bijvoorbeeld door de Tolsteegstructuur in ere te herstellen. De derde verbetering die binnen korte termijn een investering vergt, is een herinrichting van (delen van) de Rembrandtlaan, zodat comfortabel en veilig fietsgebruik ook daadwerkelijk mogelijk wordt gemaakt.

Fietsparkeren

Inwoners en bezoekers van Sliedrecht moeten hun fiets gemakkelijk kunnen parkeren op voorname locaties in het dorp. Als voorname locaties gelden plekken die het start- of eindpunt vormen van een gemeentelijke fietsroute of belangrijke bestemmingen die onderdeel uitmaken van een gemeentelijke of regionale route. De omgeving Kerkbuurt is een voorbeeld van een eindpunt van de gemeentelijke fietsroute tussen het station en het centrum. Er is momenteel echter geen sprake van ruime fietsparkeercapaciteit op specifieke locaties rond de Kerkbuurt. Dit moet anders: daar waar de fietsroute tussen het station en het centrum eindigt, moet geïnvesteerd worden in de inpassing van grootschalig en indien mogelijk hoogwaardig fietsparkeren. Op de locatie waar dit grote aantal fietsparkeerplaatsen kan komen, dient nieuwe fietsinfrastructuur te eindigen/starten. Het zoekgebied voor deze investering is de omgeving Jan Steenstraat-Rubensstraat-Van Goghstraat.

Het Winklerplein is het beste voorbeeld van een specifieke bestemming waar nieuwe investeringen in hoogwaardig fietsparkeren grote meerwaarde hebben. In de planvorming voor het Winklerplein moet de inpassing van meer dan voldoende fietsparkeercapaciteit dan ook prioriteit krijgen; evenredig met de inpassing van autoparkeren. Daarnaast zijn ook treinstations, bushaltes en waterbushaltes belangrijke bestemmingen waar de fietsparkeercapaciteit op orde moet worden gebracht, zodat een toenemend gebruik van openbaar vervoer extra wordt gestimuleerd.

Veiligheid van fietsers

Bij de realisatie van een nieuwe fietsinfrastructuur of de herinrichting van bestaande kruisingen, rotondes of wegvakken moet de veiligheid van fietsers altijd het uitgangspunt zijn. Naast verkeersveilige infrastructuur moet ook structureel meer werk gemaakt worden van gedragsbeïnvloeding. De verbetering van de algehele verkeersveiligheid begint namelijk vaak met bewustwording. Het motto hierbij is: handhaving waar het moet, voorlichting waar het kan. Elke verkeersdeelnemer, ongeacht leeftijd, intellect of vervoerswijze, moet zich bewust zijn van het feit dat er altijd en overal in de openbare ruimte onveiligheid kan ontstaan. Zeker op basisscholen moet deze bewustwording actiever worden bijgebracht. Maar ook sportkantines, seniorencomplexen en de middelbare school zijn plaatsen waar verkeersveiligheid heel actief onder de aandacht moet worden gebracht. Campagnes moeten dan ook in toenemende mate financieel worden ondersteund en gefaciliteerd.

Meer nieuwe fietsers

Inwoners en bezoekers van Sliedrecht dienen zoveel als mogelijk een fiets tot hun beschikking te hebben. Dit is simpelweg groen, gezond en goedkoop en draagt bij aan meer fietsgebruik en inclusiviteit. Er dient meer inzet te zijn op een toename van fietsbezit en -gebruik onder de Sliedrechtse bevolking en een toename van fietsgebruik onder bezoekers. Nieuwe Sliedrechtse, inclusief immigranten, moeten actief ondersteund en gestimuleerd worden om een fiets te gebruiken. Dit mag geld kosten. Dit geldt eveneens voor Sliedrechtse die geen fiets willen hebben of kunnen hebben. Bezoekers van Sliedrecht mogen daarnaast geen belemmeringen ervaren om Sliedrecht per fiets te doorkruisen. Daarom is meer inspanning vereist om belangrijke bestemmingen als stations te voorzien van pendeldeelfietsen. Dit ten behoeve van een groene en gezonde *last mile* van bijvoorbeeld werknemers, studenten of horecabezoekers.

1.2 Infrastructuur om vooruit te kunnen

Zowel bewoners, ondernemers als bezoekers van Sliedrecht zijn gebaat bij een goed ingerichte openbare ruimte én een infrastructuur die op orde is. Wat betreft het CDA Sliedrecht wordt er meer geld vrijgemaakt voor ordelijke, toekomstbestendige infrastructuur in Sliedrecht. Dit kent 3 speerpunten:

Verkeersveiligheid

Weggebruikers dienen zoveel als mogelijk te weten welk gedrag op welke straat, weg of laan in Sliedrecht van hen verwacht wordt. Zo moeten 30 km/u-zones ook als dusdanig zijn ingericht, zodat het gewenste gedrag zo veel als mogelijk wordt aangemoedigd. Dit draagt bij aan een verbeterde verkeersveiligheid. Wegen waar 50 km/u noodzakelijk is, dienen de gewenste doorstroming ook mogelijk te blijven maken. Op deze wegen moeten fietsers in Sliedrecht juist daarom altijd vrijliggende fietspaden te krijgen.

Mindervaliden en ouderen dienen veilig vooruit te kunnen op bestaande trottoirs en voetpaden. Investerings in de begaanbaarheid en de toegankelijkheid van deze infrastructuur zullen dan ook meer prioriteit moeten krijgen, zodat mindervaliden en ouderen veelvuldig onderweg kunnen blijven.

Inpassing ontbrekende schakels

De inpassing van nieuwe wegen is noodzakelijk om grootschalige nieuwbouw mogelijk te maken. Dit geldt zowel voor inbreiding- als uitbreidingslocaties. Het CDA Sliedrecht is daarom zeer positief over investeringen in nieuwe noord-zuidverbindingen. Hierbij zijn echter twee factoren essentieel: het voorspoedig vastleggen van co-financieringsafspraken aan de hand van vastgestelde visies en de garantie van draagvlak onder betrokken inwoners en ondernemers. Zonder visies en relevant draagvlak geen vooruitgang. Het behoud en de versterking van bestaande groenclusters als het Burgemeester Feitsmapark en het Doctor Willem Dreespark zijn hierbij belangrijk. De inpassing van nieuwe infrastructuur mag leiden tot een hernieuwde inpassing van bestaande faciliteiten en bouwwerken.

Het CDA Sliedrecht ziet de Kerkbuurt-Oost niet als een ontbrekende schakel voor autoverkeer: dit deel van de Kerkbuurt moet autovrij blijven.

30 waar het kan, 50 waar het moet

Een weggebruiker dient binnen acceptabele reistijden zijn bestemming in Sliedrecht te kunnen blijven bereiken. Voornamelijk leveranciers, hulpdiensten en openbaar vervoersdiensten zijn hierbij gebaat. De aanwezigheid van hiërarchie in de Sliedrechtse wegenstructuur blijft dan ook een uitgangspunt voor het CDA: wegen waar veel (vracht)verkeer gebruik van moet maken, moeten ook ingericht zijn op dit grootschalige gebruik en binnen de bebouwde kom een snelheidsregime van 50 km/u hebben. Op deze wijze blijft het gemotoriseerde verkeer zoveel als mogelijk op plaatsen waar de overlast voor bewoners en andere weggebruikers beperkt is. De oversteekbaarheid voor voetgangers blijft zeker op deze wegen wel een belangrijk aandachtspunt, dat ook extra investeringen vergt.

Niet alle wegen in Sliedrecht naar 30 km/u dus, maar liever een toekomstbestendige en goed oversteekbare Sliedrechtse hoofdwegenstructuur. Het CDA Sliedrecht benadrukt echter wel dat de Stationsweg-Noord terug moet worden gebracht naar 30 km/u, mits de hoeveelheid verkeer op deze kenmerkende dorpsstructuur drastisch kan worden teruggebracht. Om dit veilig te kunnen bewerkstelligen, moet een groot deel van het verkeer dat nu gebruikmaakt van de Stationsweg in de toekomst via een nieuwe hoofdweg hun bestemming kunnen bereiken.

1.3 Faciliteren van minder

Het faciliteren van minder uitstoot is eveneens een mobiliteitsambitie van het CDA Sliedrecht. Naast de focus op de fiets, is de verduurzaming van het overige verkeer noodzakelijk. Op gemeenteniveau verdient deze transitie meer aandacht en inzet. Waterstof is een interessante brandstof, maar elektrisch vervoer moet op gemeenteniveau een topprioriteit zijn. Een gemeente moet deze transitie in toenemende mate praktisch mogelijk maken, door in de eerste plaats de benodigde infrastructuur zo veel als mogelijk toe te staan en het gebruik daarvan te stimuleren. Een concreet voorbeeld is het faciliteren van laadpleinen op strategische locaties in het dorp. De locaties die hiervoor het meest voor de hand liggen zijn de openbare ruimte rond het Winklerplein, de Woonboulevard, de brandweerkazerne en bestaande of toekomstige P+R-functies. De gemeente dient de groene loper uit te leggen voor dergelijke investeringen in de openbare ruimte.

Ook het gebruik van elektrische auto's door inwoners moet proactiever mogelijk gemaakt worden. De vraag naar laadvoorzieningen zal zich meer gaan aanpassen aan het aanbod. Het faciliteren van meer aanbod aan laadvoorzieningen verdient daarom meer prioriteit dan voorheen.

Een toename van het gebruik van openbaar vervoer draagt eveneens bij aan een afname van verkeersemissies binnen de gemeentegrenzen (en daarbuiten). Investeringen in de fysieke bereikbaarheid van openbaar vervoersknooppunten zijn dan ook waardevoller dan ooit. Een optimale bereikbaarheid van treinstations, belangrijke bushaltes en waterbushaltes voor fietsers en voetgangers vraagt om een actievere lobby richting de Provincie Zuid-Holland, zodat gemeentelijke investeringen op co-financiering kunnen rekenen. Daarnaast is het CDA Sliedrecht ook bereid gemeentelijk geld te reserveren voor het behoud van een volwaardige busverbinding tussen Sliedrecht en het Albert Schweitzerziekenhuis in Dordrecht.

Prioriteit 2 Meer bestendige volkshuisvesting

Wonen. Dat is meer dan alleen een woning. Wonen betekent dat je ergens thuis bent. Een plek waar je veilig bent, je veilig voelt, je samen bent met geliefden en in de mogelijkheid wordt gesteld om jezelf te ontplooien. Voor het CDA is Sliedrecht dé plek om op te groeien, een gezin te starten, een nieuwe start te maken of oud te worden. Tegelijkertijd begint ergens thuis zijn toch met het beschikken over een woning. Goede betaalbare huur- en koopwoningen zijn schaars, ook in Sliedrecht, ook de komende jaren. Actie is daarom geboden!

Het CDA Sliedrecht stelt een tweeledige aanpak van de woningschaarste voor, met een essentiële rol voor de gemeente. Allereerst het maximaal mogelijk maken van de bouw van een passend woningaanbod. Hierin moet de gemeente meer dan voorheen het voortouw nemen. Bouwen kost echter tijd en neemt de woningnood niet direct weg. Daarom moet tegelijkertijd meer ingezet worden op pijnbestrijding en -verzachting.

Toekomstbestendige huisvesting betekent voor het CDA ook dat (nieuwe) woonwijken ingericht worden volgens de principes van 'groen wonen'. Het structurele gebruik van duurzame bouwmaterialen is hierbij een uitdaging. Daarnaast pleit het CDA meer dan ooit voor een leefomgeving die klaar is voor klimaateffecten als hittestress en hoosbuien.

2.1 Sliedrecht voor iedereen

Het CDA vindt dat iedere Sliedrechter recht heeft op een woning die bij hem of haar past. Dit betekent dat het woningaanbod moet aansluiten op de vraag, maar dat eveneens de vraag moet aansluiten op het aanbod. Deze wisselwerking vraagt om passende woningen voor alle inkomens en passende woningen voor alle leeftijden.

De komende jaren blijft het lastig voor starters om aan een betaalbare woning te komen. Voor een huurwoning zijn de wachtlijsten niet snel verdwenen en koopwoningen zullen naar verwachting niet snel in waarde dalen. Bovendien valt een steeds groter deel van de starters tussen wal en schip, omdat zij te veel inkomsten hebben voor een huurwoning, maar te weinig voor een volwaardige hypotheek. Ouderen voor wie een eengezinswoning te groot geworden is, dienen daarom meer gestimuleerd te worden om door te stromen naar een kleinere woning. Het is dan ook belangrijk dat meer levensloopbestendige woningen beschikbaar komen voor deze doelgroep, zodat zij gemakkelijk een volgende stap kunnen maken. Deze ontwikkeling bevordert de doorstroming, kan door de gemeente worden gestimuleerd en maakt het Sliedrechtse woningaanbod voor iedereen beter toegankelijk.

2.2 Inbreiding en uitbreiding

Het CDA Sliedrecht heeft zich altijd sterk gemaakt voor het bouwen van extra woningen. Het CDA geldt als de motor achter de woonambitie van 2.500 woningen tot 2040 (waarvan 2.000 woningen rond 2030). Via het Programma Ruimtelijke Vernieuwing wordt al gevolg gegeven aan deze ambitie, maar snelheid is geboden.

Het CDA Sliedrecht wil meer woningen bouwen, voor alle doelgroepen. We geloven in de eerste plaats dat het bouwen van meer koopwoningen de komende tijd prioriteit moet hebben. Op dit moment kent Sliedrecht bovengemiddeld veel sociale huurwoningen, namelijk 38%. Het CDA ziet graag 30% aan sociale huurwoningen als de nieuwe norm. Als meer koopwoningen gebouwd worden, zakt het percentage sociale huurwoningen vanzelf naar 30%, zonder dat bestaande woningen versneld gesloopt worden. Sterker: als er veel nieuwe koopwoningen mogelijk gemaakt worden, kan ook het aantal nieuwe huurwoningen evenredig meegroeien; zonder boven de gewenste 30% uit te komen.

Het CDA Sliedrecht wil minimaal 2.000 nieuwe woningen mogelijk maken tot 2030. Wij willen zowel meer woningen in de huidige bebouwde kom van Sliedrecht (ten zuiden van de A15), als de toevoeging van een nieuw woongedeelte aan de noordkant van de spoorlijn. Voor inbreiding willen we het voorbeeld volgen van het Havenkwartier, Staatsliedenbuurt en Wilhelminakwartier: bestaande woningen slopen of renoveren en (meer) nieuwe woningen terugbouwen. Op dat moment kan ook een nieuwe mix gemaakt worden van huur en koop en eveneens van verschillende prijssklassen. Bovendien zijn dergelijke transformaties de ultieme gelegenheid om duurzamer terug te bouwen, met gasloze, nul-op-de-meter woningen bijvoorbeeld. Het CDA vindt in de eerste plaats de Professorenbuurt een wijk met veel kansen om dit te bewerkstelligen.

Het nieuwe gedeelte van Sliedrecht ziet het CDA aan de noordzijde van de spoorlijn. Eerst het stuk Sliedrecht tussen de spoorlijn en de Kweldamweg, daarna de delen ten westen daarvan. De Middewetering geldt als een logische grens van het beoogde plangebied. Goede, nieuwe verbindingen van zuid naar noord (bijvoorbeeld via een tunnel of een viaduct) zijn een randvoorwaarde voor deze nieuwbouw. Ook voor een nieuw huis moeten de bestaande voorzieningen namelijk goed bereikbaar zijn.

2.3 Pijn verzachten

Meer woningen bouwen, dat kost tijd. Daarom is het belangrijk dat de gemeente niet stilzit, maar actief probeert bestaande en toekomstige pijn te verzachten. Het CDA ziet de doelgroepenverordening hierbij als een geschikt middel. Via een doelgroepenverordening kan de gemeente ervoor zorgen dat huur- en koopwoningen beschikbaar komen voor mensen met een laag- of middeninkomen. Via deze verordening heeft de gemeente een middel om woningen die voor deze doelgroepen op de markt komen ook voor deze doelgroepen beschikbaar te houden. Dit kan bijvoorbeeld door een maximum huur- of koopprijs (sociale huur, maar ook 'sociale koop') op te leggen voor een woning. De woning blijft hierdoor beter betaalbaar. Ook door proactief een specifieke doelgroep aan te wijzen voor een woning (bijv. jongeren of senioren) kan de bereikbaarheid van woningen voor deze doelgroepen verbeteren. Er moet meer ambtelijke capaciteit beschikbaar komen om van deze processen daadwerkelijk een succes te maken. Verder acht CDA Sliedrecht een zogenaamde instandhoudingstermijn kansrijk. Hiermee kan meer garantie worden geboden dat een woning voor langere tijd betaalbaar blijft. Bovendien vindt het CDA dat in de verordening bepaald moet worden dat 30% van de nieuwbouwwoningen alleen beschikbaar is voor mensen die al in Sliedrecht wonen of hier werken. Via deze middelen kan op relatief korte termijn de pijn worden verzacht.

Het CDA vindt eveneens dat de huurprijs in het geval van scheefwonen sneller moet kunnen stijgen; niet voor iedereen, maar wel voor degenen die in principe in staat zijn om door te stromen. Hiermee kan de pijn voor de meest kwetsbare woningzoekenden worden verzacht. Scheefwonen houdt in dat je een huis huurt dat niet goed aansluit op je inkomen. Toenemende inkomens dienen te leiden tot een toenemende doorstroming. De gemeente dient een regierol te pakken in dezen: laat bewoners actiever naar een passende woning zoeken, waardoor meer woningen vrijkomen voor diegenen met een inkomen dat aansluit bij de oorspronkelijke huurprijs.

Sliedrecht kent leegstand van kantoorpanden. Ook hier ziet het CDA een kans om de pijn te verzachten, namelijk door dergelijke panden - al dan niet tijdelijk - te verbouwen tot huisvesting. Dit proces moet meer actief gestimuleerd worden en is vooral interessant voor jongerenhuisvesting. Het opstellen van een leegstandsverordening kan dit mogelijk maken. Overigens vindt het CDA dat ook de gemeente een steentje kan bijdragen aan deze ontwikkeling door maatschappelijk vastgoed beschikbaar te stellen voor de (tijdelijke) herbestemming tot woningen.

2.4 Energie steken in energie

Welke rol dient een gemeente te pakken binnen de wereldwijde ambitie om het energiegebruik in woningen te verduurzamen? En op welke wijze krijgen we het negatieve afval zo veel als mogelijk de wereld uit? Het CDA Sliedrecht wil het mogelijk maken om het consumerende gedrag van de inwoners van Sliedrecht verder te verduurzamen en ziet hierbij een prominente rol voor de gemeente. Het eerste deel van het warmtenet zit reeds in de grond, maar er moet meer mogelijk gemaakt te worden!

Het CDA Sliedrecht ziet in de vervolmaking van het warmtenet nieuwe kansen ontstaan voor nieuwbouw, renovaties en innovaties van woningen. Dit proces vraagt om de volle ondersteuning van bestuurders en inwoners. Naast deze grootschalige toevoeging, zullen ook de kleinschalige bijdrages aan een schonere wereld blijvend gestimuleerd moeten worden, zowel financieel als facilitair. Zo dienen de lopende gemeentelijke subsidieopties voor inwoners en bedrijven te worden gecontinueerd: toekomstbestendige huisvesting mag publiek geld kosten. De focus op zonne-energie blijft in dezen gehandhaafd. Daarnaast verdient Sliedrecht ook een toekomstbestendig afvalbeleid, waarbij de flexibilisering van tarieven voor huishoudens een mogelijkheid vormt. Afvalscheiding moet de komende tijd sterker worden gestimuleerd, zowel voor huishoudens als bedrijven. Dit nieuwe afvalbeleid mag overigens niet leiden tot meer zwerfafval of afvaldumping.

Keuzes omtrent verduurzaming van woningen en de reductie van negatief afval zijn snel noodzakelijk. Beide transities vragen de komende 4 jaar veel energie, maar dragen bij aan een evenwichtiger en toekomstbestendig Sliedrecht.

Prioriteit 3 Meer aandacht voor elkaar

Het CDA Sliedrecht gelooft in de kracht van de samenleving. We leven niet voor onszelf, maar zijn pas mens door met elkaar te leven. Juist in deze tijd - waarin COVID-19 een grote rol heeft gespeeld - is dat maar al te duidelijk geworden. De behoefte aan onderlinge verbondenheid is alleen maar sterker geworden. Daarom gelooft het CDA in een samenleving waarin iedereen erbij hoort en mee kan doen.

Als het gaat om de rol van de gemeente hierbij, ziet het CDA dat er inwoners zijn die wel mee willen doen, maar niet mee kunnen doen. Dit kan zijn doordat deze inwoners niet de financiële ruimte hebben om volwaardig mee te doen. Maar ook ouderdom kan de participatie doen verslechteren, of het niet spreken van de taal of het niet begrijpen van de cultuur. Het CDA wil alles op alles zetten om deze groepen tegemoet te komen en bij de hand te nemen, zodat ook zij mee kunnen doen.

Daarnaast ziet het CDA een grote groep inwoners die mee wil doen en dat ook kan. Voor hen wil het CDA de (spontane) ontmoetingen meer waarde geven, bijvoorbeeld door steeds te blijven investeren in een hoogwaardige groene omgeving, in grotere parken of hoogwaardige pleinen.

3.1 Sliedrecht schuldenvrij

Om volwaardig mens te kunnen zijn, is bestaanszekerheid cruciaal. De beschikking hebben over een woning draagt bij aan zelfontplooiing, maar er is meer. Het inkomen speelt namelijk een crucialere rol om bestaanszekerheid te kunnen hebben. Dit is allereerst de verantwoordelijkheid van de inwoners zelf. Het kan echter zijn dat iemand - door omstandigheden - niet zelf kan voorzien in de zekerheid van een inkomen. Het gevolg is een bekend probleem: geldzorgen. Bij de bestrijding van geldzorgen moet de gemeente een actievere en ontlastende taak vervullen; meer dan ooit!

Ook Sliedrecht kent inwoners met geldzorgen. Onderzoek laat zien dat schuldenproblematiek de oorzaak is van veel (aanvullende) problemen. Schulden veroorzaken bijvoorbeeld veel stress en maken dat geld voor gezond eten of sporten ontbreekt. Hierdoor heeft schuldenproblematiek negatieve gevolgen voor de gezondheid, denk aan obesitas en diabetes. Ook beïnvloeden geldzorgen de mentale gesteldheid van een persoon op een zeer negatieve wijze. Voornamelijk het risico op burn-outs neemt hierdoor onevenredig toe en daarmee het risico op een afnemende productiviteit.

Geloven in solidariteit

Schulden hebben niet alleen negatieve gevolgen voor de kostwinnaar(s), maar voor het gehele gezin. Schuldenstress vergroot bijvoorbeeld de kans op ruzies en - in uiterste gevallen - op huiselijk geweld. Dit werkt de negatieve ontwikkeling van vroegtijdige schoolverlating in de hand of een toenemende vraag naar jeugdhulpverlening. Ook de kans dat er op latere leeftijd schulden worden gemaakt, neemt voor deze groep jeugdigen toe. Het CDA gelooft in solidariteit. Daarom zien wij een proactieve rol voor de gemeente om inwoners die het moeilijk hebben vanwege schulden weer op weg te helpen. Het meest doeltreffende hulpmiddel is in de eerste plaats het wegnemen van de stress als gevolg van de bestaande schulden. Het CDA vindt daarom dat de gemeente door moet gaan met de vroegsignalering van problemen en dit proces zowel preventief als repressief moet intensiveren. Het moet snel(ler) duidelijk worden dat iemand met schulden te maken heeft, bijvoorbeeld aan de hand van betalingsachterstanden. Er kan dan sneller hulp worden aangeboden. Op die manier gaan we als gemeente ook echt naast onze inwoners staan.

De gemeente als schuldeiser

Bovendien vindt het CDA dat de gemeente een stapje verder moet gaan. De gemeente moet vaker de schulden van inwoners opkopen. Hierdoor krijgt een inwoner maar één schuldeiser en kan er financieel directer paal en perk worden gesteld. Er kan tevens doelmatiger naar een oplossing gezocht worden, bijvoorbeeld voor begeleiding naar een baan. Als de geldzorgen weggenomen worden, is er weer bestaanszekerheid. Volgens het CDA is dit cruciaal om ook daadwerkelijk mens te kunnen zijn in relatie tot de ander. De inwoner kan weer nadenken over zijn of haar toekomst. Ook ontstaat er weer ruimte om meer te sporten en relaties op te bouwen. Daar doen we het voor: onze inwoners zonder zorgen oud laten worden in Sliedrecht.

Daarnaast levert bovenstaande focus ook geld op voor de maatschappij. Enerzijds doordat kosten van verdere zorg (fysieke of mentale gezondheidszorg en jeugdhulp) bespaard worden en anderzijds doordat de belastinginkomsten op lange termijn toenemen.

3.2 Iedereen doet mee

Sommige inwoners in Sliedrecht hebben bestaanszekerheid, maar worden belemmerd om relaties te onderhouden met de ander. Het CDA vindt dat de gemeente alles moet doen wat zij kan om deze inwoners op weg te helpen. Zo dienen senioren zich binnen Sliedrecht veilig door het dorp te kunnen verplaatsen. Verkeersveilig, maar evenzeer sociaal veilig. Investerings in de toegankelijkheid van infrastructuur en bijvoorbeeld de verlichting van voorname routes dient dan ook een gemeentelijke prioriteit te blijven.

Ook statushouders verdienen het om een plek te vinden in Sliedrecht. Niet alleen via een passende woning, maar ook via een prettig sociaal netwerk. Dit begint volgens het CDA bij het spreken van de taal. Daarom vindt het CDA het belangrijk dat statushouders - in lijn met de nieuwe Wet inburgering - verplicht taaltraining via inburgeringscursussen moeten volgen en dat de gemeente deze eis actief handhaaft. Bovendien gunt het CDA ook een nieuwe sociale basis aan statushouders die al langere tijd in Sliedrecht wonen. Ook voor hen is het belangrijk om via cursussen de taal en cultuur te leren kennen. Begeleiding naar werk is een belangrijk middel om de inburgering te bevorderen. Dit bevordert de taalontwikkeling en stimuleert het opbouwen van een sociaal netwerk. Ongeveer 90% van de statushouders is niet opgenomen in het arbeidsproces en is afhankelijk van een uitkering. Het CDA wil dat hier meer aan gedaan wordt; zowel vanuit de gemeente als vanuit de statushouders.

Ook wil het CDA meer focus op jongeren en de mate waarin zij zich veilig en vertrouwd voelen binnen Sliedrecht. Juist bij een gebrek aan vertrouwen, bijvoorbeeld door problemen achter de voordeur, is het belangrijk dat zij weten waar zij binnen de gemeente terecht kunnen. Ook de inzet van jongerenwerkers verdient meer aandacht en geld. Bijvoorbeeld voor de aanpak van het gebruik van lachgas zijn jongerenwerkers onmisbaar.

Bevorderen van veiligheid

Het gevoel van veiligheid is een belangrijke voorwaarde voor bestaanszekerheid. De inzet van Boa's is hierbij van grote waarde. Zeker nu de handhaving van de openbare orde steeds meer in handen komt van de Boa's, wil het CDA investeren in een uitbreiding van de Fte's voor Sliedrecht. Uiteraard is veiligheid in de wijk niet alleen een taak van de gemeente, maar nog meer een taak van de samenleving. Met 25.000 paar ogen en oren kunnen Sliedrechtse gezamenlijk bijdragen aan een veilige omgeving. De toepassing van beveiligingscamera's ziet het CDA Sliedrecht dan ook uitsluitend als een noodgreep, daar waar mensen niets meer kunnen betekenen.

Kerken, moskee, verenigingen en collectieve binnenruimten

Wat Sliedrecht zo uniek maakt, is de rijke hoeveelheid en diversiteit aan maatschappelijke instellingen. De kerken, de moskee en de verenigingen zijn bij uitstek dé plekken waar de kracht van de samenleving naar boven komt. Gelijkgestemden die elkaar opzoeken vanwege een gezamenlijke geloofsopvatting of voorliefde voor sport of muziek, dat ziet het CDA graag. Ook de instandhouding van collectieve binnenruimten is een groot goed. Al deze plekken bieden een sociaal netwerk, waarin mensen naar elkaar omzien en voor elkaar zorgen. Het CDA vindt de inzet van maatschappelijke instellingen van onschatbare waarde en heeft dan ook geld over voor de instandhouding van deze schatkamers. Dit standpunt sluit tevens aan bij onze christelijke achtergrond: we geloven dat we sámen op weg zijn. De kerken zijn de voornaamste plek om deze reis vorm te geven.

3.3 Openbare ruimte doet ontmoeten

Wat is nu écht belangrijk bij de toekomstige inrichting van de wijken, pleinen en infrastructuur in Sliedrecht? Het CDA Sliedrecht heeft hier een duidelijke visie op: het doel van de openbare ruimte is in de eerste plaats dat deze ruimte maximaal uitnodigt tot spontane ontmoetingen. Samen met inwoners en ondernemers dient in toenemende mate bepaald te worden welke investeringen belangrijk én aangenaam zijn in de openbare ruimte. Alleen dan worden de Sliedrechtse buitenruimten de plekken waar nieuwe sociale contacten ontstaan en nieuwe energie wordt gevonden.

Uitbreiden van groenstructuren

Bomen en overig groen vormen een belangrijk onderdeel van de openbare ruimte. Naast het streven om zo veel als mogelijk de diversiteit aan bomen en planten te bevorderen, vraagt het CDA Sliedrecht meer prioriteit voor het verbinden van bestaande groenstructuren en parken. Op deze manier ontstaat een uitgebreid groen netwerk, dat veelal kan samenvallen met de bestaande loop- en fietsroutes in het dorp. Ook de opwaardering van pleinen die onderdeel uitmaken van een groene structuur verdient meer aandacht. Het gevolg? Meer spontane ontmoetingen, minder anonimiteit, meer inclusiviteit.

Ook de toevoeging van nieuwe groenstructuren in het dorp is essentieel om de openbare ruimte maximaal uitnodigend te laten zijn. Naast de creatie van nieuwe infrastructurele noord-zuidverbindingen, zet het CDA Sliedrecht daarom ook in op nieuwe, verticale groenstructuren tussen de polder en de Merwede. Zeker in een dichtbevolkte gemeente als Sliedrecht is een dergelijke uitbreiding van lange groenstructuren essentieel voor een kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte, waar mensen elkaar willen ontmoeten. Meer aandacht voor het groen genereert daarmee meer aandacht voor elkaar. Daarnaast nodigt de uitbreiding van groenstructuren ook uit tot meer gezonde (hard)loopkilometers.

Meer aandacht voor flora, fauna en leefkwaliteit

De titel van dit hoofdstuk is 'Meer aandacht voor elkaar'. Ook een onderwerp als biodiversiteit vraagt in dit kader meer aandacht. Het CDA Sliedrecht is bijvoorbeeld groot voorstander van intensivering van thema- en milieulesen van het Natuur- en Milieueducatiecentrum 'De Hooizolder'. Deze educatie verdient financiële garanties, zodat de Sliedrechtse jeugd al op jonge leeftijd kan blijven leren hoe belangrijk het is om goed voor flora en fauna te zorgen. Meer kennis over biodiversiteit is niet alleen goed voor mensen, maar ook voor bijvoorbeeld bijen en vogels. Zuinig zijn op de openbare ruimte en al haar gebruikers dient dan ook op zo jong mogelijke leeftijd benadrukt en onderwezen te worden.

Naast een preventieve focus, benadrukt het CDA Sliedrecht ook de meerwaarde van een repressieve aanpak. Zo blijft de aanpak van omgevingshinder in de vorm van geluid, lucht, licht of trillingen ook de komende 4 jaar een onderwerp waar het CDA zich hard voor maakt. Mensen zijn namelijk gelukkiger en gezonder in een openbare ruimte waar geen sprake is van omgevingshinder. Sliedrecht mag bruisen, maar niet tegen elke prijs! De realisatie van windmolens wordt door het CDA Sliedrecht beschouwd als omgevingshinder en wordt dan ook niet ondersteund.

Recreatie

Recreatie doet bij uitstek ontmoeten en ook ontspannen. Het CDA Sliedrecht vindt dat recreatie - inclusief lidmaatschap bij verenigingen - laagdrempelig dient te zijn en daarmee voor iedereen toegankelijk. Financiële obstakels dienen dan ook zo veel als mogelijk te worden weggenomen, bijvoorbeeld door inspanning en financiële ondersteuning van stichtingen die zich hiervoor in Sliedrecht inzetten. Meer aandacht dus voor diegenen die door financiële beperkingen weinig kunnen recreëren en daardoor ook minder mensen ontmoeten. Het CDA Sliedrecht vindt dat hiervoor meer publiek geld beschikbaar mag worden gesteld. Het rijke Sliedrechtse verenigingsleven moet verder verrijkt worden. De amateursport kan hierbij ook zo veel als mogelijk praktisch actief ondersteund worden, door middel van geld of perspectief.

De komende 4 jaar moet de gemeente Sliedrecht duidelijke keuzes maken over de locaties waar wel en niet geclusterd kan worden voorzien in nieuwe recreatieve voorzieningen. Deze keuzes worden niet alleen in bestemmingsplannen/omgevingsvisies gemaakt, maar vragen evenzeer om een proactieve benadering van potentiële marktpartijen. Het CDA Sliedrecht gelooft alleen in grootschalige, toekomstbestendige recreatie als hiervoor in een vroeg stadium handreikingen worden gedaan richting potentiële (commerciële) aanbieders. De potentiële nieuwe locaties bevinden zich bij voorkeur buiten de huidige bebouwde kom van Sliedrecht; ten noorden van de A15.

Eén van de vier fundamenteën van het CDA is 'rentmeesterschap'. Wij voelen ons geroepen tot een goede zorg voor natuur en cultuur. Dit maakt dat we verder moeten kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd. We moeten blijven nadenken over de gevolgen van onze beslissingen voor de volgende generaties, niet in de laatste plaats op financieel gebied.

Financiën

Op dit moment ziet de gemeente Sliedrecht zich geconfronteerd met minder middelen uit het gemeentefonds, maar stijgende kosten in de (jeugd)zorg. Als politiek moeten we daarom accepteren dat er de komende jaren weinig financiële ruimte kan zijn en dat ambities mogelijk slinken. Een stevige begrotingsdiscipline is dus belangrijker dan ooit.

Het CDA wil de beschikbare middelen vooral inzetten om Sliedrecht toekomstbestendig te maken en houden. Door te investeren in de onderwerpen die wij in dit verkiezingsprogramma beschreven hebben, denken wij op een realistische wijze de inkomsten te verhogen en de structurele uitgaven te verlagen. Hierdoor maken wij Sliedrecht weer financieel fit voor de toekomst.

Regionale samenwerking

Uiteraard kunnen wij, als Sliedrecht, niet alle uitdagingen alleen te lijf gaan. Zonder te denken in regionaal belang kunnen wij de lokale ambities moeilijker realiseren. De samenwerking in de Smart Delta Drechtsteden is dan ook meer cruciaal dan voorheen. Tegelijkertijd moeten we niet vergeten dat de regio haar doelen niet kan bereiken zonder Sliedrecht: Sliedrecht heeft de regio nodig en vice versa.

Het CDA onderschrijft de Groeiagenda van de regio en draagt daaraan bij. Hiermee wordt de regionale focus en samenwerking niet beperkt tot de Drechtsteden, maar willen wij ook samenwerken met Molenlanden en Gorinchem. Allemaal om Sliedrecht én de regio vooruit te helpen.

Internationaal delen

Juist vanuit het oogpunt van de CDA-kernwaarde 'rentmeesterschap' is het belangrijk om kennis niet voor jezelf te houden, maar te delen met hen die dat nodig hebben. Juist daarom hecht het CDA sterk aan stedenbanden, in de eerste plaats de band met Orăștie.